

این صفحه برای کسانی نوشته می‌شود که قصد دارند از کامپیوتر و ویندوز بیشتر بدون و با دستورات جالب و پنهان ویندوز آشنا شوند و در برنامه‌هایی مانند ویندوز تغییرات ظاهری ایجاد کنند طوری که در نظر دیگران جالب باشد، دیگران را سر کار بگذارند و راه‌های دیگری برای انجام کارها ببینند. ما در تمام نوشته‌های آتی این ستون فرض را بر این می‌گذاریم که شما Microsoft Windows XP دارید. در ویندوز XP، یکی از بهترین ابزارهایی که در دست شماست، همان صفحه مشکی Command prompt است. در ویندوز XP دو نوع DOS وجود دارد. یکی cmd.exe و دیگری command که برای کارهای ما مناسبتر است و کلیک روی دگمه Start و انتخاب All programs و انتخاب Accessories و سپس کلیک روی Command prompt نیز همین را باز خواهد کرد. (راه مناسبتر: دگمه ویندوز کیبورد را به همراه تغییر رنگ صفحه •حرف R فشار دهید، تایپ کنید cmd و Enter کیبورد را فشار دهید). مشکی خط فرمان: کافی است روی آیکونی که بالا سمت چپ خط عنوان صفحه Command prompt وجود دارد کلیک کنید و روی Properties کلیک کنید. حالا از انتخاب‌های بالای پنجره باز شده روی Colors کلیک کنید و رنگ‌های مورد نظر خود را انتخاب کنید. نتیجه را در همان پایین به صورت preview مشاهده خواهید کرد. راه حل دیگر استفاده از دستور color است. این دستور دو پارامتر خود را که به ترتیب نشان دهنده رنگ زمینه و نوشته هستند به طور به هم چسبیده دریافت می‌کند. برای مشاهده کد رنگها از دستور color/? استفاده کنید. به عنوان مثال دستور color fc رنگ زمینه را سفید و رنگ نوشته را قرمز خواهد گذاشتن اسم (عنوان) برای صفحه Command Prompt: با استفاده از دستور title می‌کند. توایند نام یا نوشته مورد نظر خود را در نوار عنوان (title bar) بالای صفحه command prompt نمایش دهید. استفاده از این دستور بخصوص در Batch file نویسی توصیه می‌شود. کافی است که عنوان مورد نظر خود را بعد از دستور title وارد کنید. مثلاً: Title In تغییر قالب Prompt: دستور Prompt که از قدیمیترین دستورات DOS the name of God است هنوز هم فعال است و با زدن آن می‌توانید به راحتی به قالب مورد نظر دست پیدا کنید. به عنوان مثال دستورات زیر را امتحان کنید (برای بازگشت به حالت عادی کافی است تایپ کنید prompt و Enter کنید): Prompt \$t: فقط ساعت فعلی را به جای اسم و مسیر فایل نمایش خواهد داد Prompt I Hacked your \$V \$ _On \$D @ \$T\$ _\$P\$G: برای مشاهده راهنمای این دستور * استفاده از دستور ShutDown: با این دستور می‌توانید هر کار مربوط به Shut down از Log off user گرفته تا تنظیم ساعت برای خاموش شدن کامپیوتر، خاموش کردن کامپیوتر فرد دیگری و ... را انجام دهید. برای استفاده از این دستور اسم کامپیوتر را باید بدانید. اگر قصد خاموش یا ریست کردن کامپیوتری که پای آن نشسته‌اید را دارید ولی اسم آنرا نمی‌دانید، به سادگی به System در کنترل پنل بروید (قابل باز شدن از طریق کلیک راست روی My computer و انتخاب Properties و یا باز کردن Control Panel و اجرای System) حالا اسم کامپیوتر را مقابل نوشته Full computer name می‌بینید. برای تغییر نام کامپیوتر هم می‌توانید روی دگمه Change در همان پنجره کلیک کنید. **حالا که اسم کامپیوتر را می‌دانید، از این دستور به این شکل بامزه استفاده کنید:**

esme-computer -t 300 \ shutdown -r -m توجه کنید که به جای esme-computer باید همان اسم کامپیوتر را قرار داد و دو علامت \ \ باید باقی بمانند. "r" به معنی restart است. می‌توانستید از "s" و "i" به ترتیب مخفف Logoff و Shutdown به جای "r" استفاده کنید. عدد 300 بعد از t به این معناست که عمل restart بعد از 300 ثانیه انجام شود. اضافه کردن c به دستور بالا به شما اجازه می‌دهد نوشته دلخواه خود را نیز روی صفحه به نمایش بگذارید: shutdown -r -m \\\hafoo -t 300 -c "Khodahafezetoon"!! با زدن دستور زیر می‌توان عمل دستور shutdown را تا قبل از سپری شدن زمان t لغو کرد: shutdown -a و در نهایت می‌توان با دادن دستور زیر صفحه گرافیکی مخصوصی را باز کرد که همین گزینه‌ها را دارد: shutdown -i اضافه کردن منفی f قبل از منفی m این حسن را دارد که به برنامه‌هایی در حال اجرا دستور می‌دهد بدون دادن پنجره هشدار خود را ببندند. همه دستورات بجز حالت logoff اگر قسمت منفی m و اسم کامپیوتر حذف شود کامپیوتری که پای استفاده از SFC: برنامه‌آن نشسته‌اید را در نظر می‌گیرند و کار را انجام می‌دهند. SFC که نام آن مخفف System File checker می‌تواند فایل‌های حفاظت شده ویندوز شما را چک کند و از سلامت و حضور آنها مطمئن شود. ساده‌ترین راه استفاده از آن تایپ کردن sfc /scannow در خط فرمان است. این برنامه می‌تواند فایل‌های خراب یا مفقود شده را از روی سی‌دی ویندوز شما به سیستم بازگرداند. (اگر اشتباهی فایل‌ها را پاک کردید یا صدمه‌ای به سیستم زدید، در ویندوز XP ما System Restore را به جای این برنامه به شما پیشنهاد می‌کنیم که در Start -> All programs -> Accessories -> System tools قرار دارد. این برنامه سیستم شما را به تاریخی که می‌دهید باز می‌مشاهده مشخصات سیستم با استفاده از Systeminfo: با این دستور اطلاعات •گرداند.) جالبی از قبیل اینکه این کامپیوتر چه مدت است که روشن بوده است (System Up Time)، مقدار حافظه فیزیکی و مجازی خالی، تاریخ و ساعتی که ویندوز روی این سیستم نصب شده است، تعداد CPUها و سرعت آنها، اسم کامپیوتر، تنظیمات Time Zone و زبانها، به روزرسانی‌های انجام شده به روی سیستم و اینکه متعلق به کدام Service Pack ویندوز بوده‌اند و اطلاعات کاربردی دیگری را می‌توان به دست آورد. این دستور با سوتیج /s می‌تواند برای گرفتن همین اطلاعات از یک کامپیوتر دیگر نیز به کار رود! برای

اطلاعات بیشتر می توانید مطابق معمول برنامه های خط فرمانی از سوئیچ /? استفاده دستورات Tasklist و Taskkill ، دستور •کنید. مخصوص مدیران سیستم و حرفه ای ترها: FSUtil، دستورات SC، SchTasks، WMIC و AT را ببینید. برخی از قسمت های این نوشته ها ممکن است از سرویس های استفاده کنند که آنها را نصب نکرده باشید. بهتر است از Control panel <-add/remove programs استفاده کنید. (بخصوص سرویس Fax ویندوز XP احتمالاً برایتان جالب خواهد بود که با کیفیتی خوب Fax ارسال یا دریافت می کند و برای این کار تنها کافی است که آن را نصب کنید و سپس با استفاده از گزینه Print موجود در برنامه ها خواهید دید که پرینتری به اسم fax دارید و با انتخاب آن و پرینت گرفتن به روی آن شماره فکس از شما پرسیده و فکس ارسال می شود.) در ویندوز XP کنسول های متعددی برای تنظیمات وجود دارند. برای اینکه شما را کاملاً با اصول این موضوع آشنا کنیم و خودتان بتوانید همه آنها را بیابید، قصد داریم از روشی غیر از روش میانبر آنها را اجرا کنیم، اما بدانید که صرف زدن اسم این فایلها که پسوند msc دارند در قسمت Run (قابل دسترسی با فشردن همزمان کلیدهای ویندوز و R، یا از داخل منوی Start) برای اجرای آنها کافی است. ابتدا mmc را اجرا کنید. برای این کار کافی است در صفحه cmd تایپ کنید mmc و Enter کنید یا همین کار را داخل جعبه متن Run انجام دهید. حال از منوی File انتخاب کنید: Open. حال بایاً به آدرس مناسب که فایل های دارای پسوند msc در آنجا منتظر ما هستند برویم. فایل های مناسب این برنامه در داخل پوشه system32 داخل پوشه windows پیدا می شوند که معمولاً چنین آدرسی دارد: c:\windows\system32\ Defrag کار آنها را می توانید حدس بزنید و از این میان حتماً با dfrg.msc آشنا هستید که وظیفه آن Defrag کردن هارد دیسک شما است (آن را Open کنید و ببینید) و نیز Device manager را می توانید با devmgmt.msc باز کنید. ما تمرکز خود را روی دو فایل از این فایلها یعنی gpedit.msc و compmgmt.msc قرار می دهیم که شامل اکثر فایل های دیگر هم می باشد ولی دیدن قسمت Monitor از perfmon.msc را به شما توصیه اکید می کنیم. فراموش نکنید که باید همه این کارها را انجام دهید تا متوجه شوید و من به عمد هرگز در این قسمت ها عکس قرار نخواهم داد تا شما را وادار به تجربه آنها کنم. از آنجایی که mmc بیش از حد نیاز یک کاربر معمولی قدرت دارد و با آن می توان در فایلها تغییراتی ایجاد کرد، حال آن را ببینید. بررسی خود را با Computer management آغاز می کنیم و سپس انشاالله در قسمت آینده به Group Policy می پردازیم. ما در اینجا توضیحاتی خلاصه می دهیم، همیشه می توانید با کلیک روی "؟" بالا سمت چپ صفحات و سپس کلیک روی عناوین توضیحی در مورد هر عنوان بگیرید. Computer management را با تایپ کردن compmgmt.msc در جعبه متن Run و فشردن Enter اجرا کنید. این برنامه را می توانید از Administrative tools موجود در منوی Start (و شاید در All programs) پیدا کنید. اگر Administrative tools را ندارید، روی لبه بالای منوی Start کلیک راست کنید، انتخاب کنید Properties و سپس به ترتیب Customize و Advanced را پیدا کنید و از پایین قسمت Start menu items، نمایش آنرا فعال فرمایید. حال که Computer management را اجرا کرده اید، کمی درباره آن برای قسمت System tools: o قسمت Event viewer: اطلاعات جالب و شما توضیح خواهیم داد: در عین حال کاملی از پیام های مختلفی که شما از سیستم خود گرفته اید، از Crash گرفته تا اتصال به یا disconnect شدن اینترنت و مطلع شدن از کارهایی که ویندوز انجام داده یا قصد انجام آنها را داشته است از ضبط کردن registry به نیت Backup تا تلاش برای به روز کردن ساعت کامپیوتر شما از روی سایت های ساعت روی اینترنت. قصد نداریم در مورد آن اینجا توضیحی بدهیم، با Double click می توانید اطلاعات بیشتری در مورد پیام بگیرید. استفاده اصلی آن هنگامی است که به سراغ رایانه ای می رویم برای تعمیر نرم افزاری آن و قصد داریم مثلاً ببینیم از دیروز که این سیستم خراب شده بوده است چه برنامه هایی از آن Crash می کرده اند و یا خواهیم ببینیم سایر کاربران کامپیوتر ما چه مدت به اینترنت متصل بوده اند و ... o قسمت Shared folders: این قسمت بستگی به ساختار سیستم شما دارد و دستکاری آن را زیاد توصیه نمی کنیم. با فرض اینکه از NTFS استفاده می کنید (اگر نمی کنید، اشتباه می کنید! با استفاده از دستور Convert به NTFS ببینید) پیشنهاد می کنیم تعداد کاربران همزمان مجاز را بر حسب نیاز از Maximum allowed به 1 یا 2 کاهش دهید. o قسمت Local users and groups: در این قسمت کاربران و گروه های تعریف شده روی رایانه خود را خواهید دید. اگر شما هم مثل خیلی از دوستان اهل ویندوز 2000 که به سراغ XP آمده اند جای خالی امکان تعریف کاربر از نوع Power users، Backup operators و مانند آنها را حس کرده باشید و تعجب کرده باشید که چرا ویندوز XP در ظاهر این امکانات را ندارد، از اینجا می توانید این امکانات را در قسمت مورد استفاده قرار دهید. توضیح بسیار خلاصه برخی از امکانات اینجا: users، با double click روی اسم یک کاربر و آوردن قسمت General می توانید اسم و مشخصات کاربر را تغییر دهید. مربعی می که در قسمت General می بینید امکانات خوبی به در • شما می دهد که معنای آنها با دانستن مقدمات زبان انگلیسی کاملاً مشخص می شود. قسمت users، با double click روی اسم یک کاربر و آوردن قسمت Member of می توانید با Add او را به عضویت گروه دیگری درآوردید و یا با Remove او را از گروهی خارج کنید. هر گروهی به وی امکانات خاصی می دهد و گروه Administrators تمامی حقوق را به وی می دهد که دادن آن به کسی بجز خودتان توصیه نمی شود. برای افزودن گروه، پس از کلیک روی Add، روی Advanced کلیک فرمایید و سپس با کلیک روی Find now خواهید دید که لیست تمام گروه های موجود روی سیستم را برای شما به نمایش در می آورد و به شما اجازه می دهد بدون حفظ

بودن دقیق آن اسامی به هدف خود برسید. توضیح گروهها را در قسمت Groups جلوی اسم گروهها یا با Double click روی آنها می توانید ببینید. راه دیگر این کار استفاده از Add در منوی است که با Double click روی اسم یک گروه ظاهر می شود. در این حالت هم با کلیک روی Find now خواهید دید که لیست تمام کاربران تعریف شده روی سیستم را برای شما به نمایش در می آورد و به شما اجازه می دهد بدون حفظ بودن دقیق دوستان علاقمند به شبکه از دیدن قسمت Profile که با آن اسامی به هدف خود برسید. Double click روی اسم یک کاربر در قسمت users ظاهر می شود هم لذت خواهند برد و سایرین هم ممکن است از گذاشتن یک script برای دیگران لذت ببرند (-) o قسمت Device قسمت manager: همان Device Manager موجود در قسمت System Panel از Control Panel است. o Storage: قسمت Disk defragmenter نیازی به توضیح ندارد، پیشنهاد می شود هر از چند گاهی از آن استفاده نمایید. o Disk management: یکی از مهمترین قسمتها و بهترین راه برای Partition بندی، تغییر Partitionها، رفع مشکلات پدید آمده در Partition بندی و موارد مشابه است. اگرچه Diskpart قابل اجرا از درون cmd یا run بسیار قدرتمند است، اما استفاده از آن دشوار است و استفاده از Fdisk هم به هیچ عنوان پیشنهاد نمی شود (هرچند که متأسفانه در اکثر آموزشگاهها به دلیل ناآگاهی اساتید کماکان Fdisk به عنوان تنها روش آموزش داده می شود). اما نحوه استفاده از این قسمت را به دلیل کمی خطرناک بودن آن چندان توضیح نخواهیم داد و از کاربرانی که تا این لحظه نحوه کار با Fdisk یا Partition magic یا هیچ برنامه Partition بندی دیگری را نمی دانند، پیشنهاد می شود در حضور استاد کار با آن را فرا بگیرند یا آن را روی یک Hard خالی اجرا کنند که اطلاعاتی را از دست ندهند. به جای آموزش این قسمت، به این نکته اکتفا می کنیم که از شما بخواهیم روی همه چیز از شکلها گرفته تا نوشته ها کلیک راست Mouse کنید تا به خوبی تمام امکانات را ببینید. اگر فضای خالی یا جای خالی یک Partiton حذف شده روی هارد دیسک شما موجود باشد نیز با یک کلیک راست روی آن می توانید آن را به یک drive تبدیل کنید. o Libraries: با کلیک راست روی اسم درایوها و انتخاب Properties می توانید تنظیماتی انجام دهید که از مهمترین آنها می توان به قسمت Security اشاره کرد که در آن می توانید حق استفاده، کنترل یا قسمت Services and تغییر حقها را به کاربران بدهید یا از آنها بگیرید. o applications: قسمت Services: انواع سرویسها اعم از سرویسهای فعال و غیر فعال که به شما امکان فعال یا غیر فعال کردن آنها، مشاهده سرویسهای پیشنهادی (سرویسهایی که باید موجود و فعال باشند تا این سرویس بتواند فعال شود)، مشاهده اطلاعاتی در مورد آن سرویس و امکانات دیگری می دهد. o Indexing service: اگر این سرویس روی فایلها شما اعم از Local یا فایلهای مربوط به رایانه شما به عنوان یک web host نصب شده باشد می توانید از اینجا برای جستجو در آن یا مشاهده وضعیت آن استفاده کنید. قسمت Internet information services: اطلاعات مربوط به سایت، ایمیل، FTP و هر آنچه به این سرویس مربوط از تنظیمات آن گرفته تا وضعیت فعلی آن است.